

IN DEZE NIEUWSBRIEF

VAKBONDSNIEUWS

Kantinebijeenkomst biedt leden kans om in gesprek te gaan met Hoekstra over SP standpunten

1

Kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs . In gesprek met Jeroen Lenaers (CDA) op 4 april in Maastricht

2

NIEUWS UIT BRUSSEL

Vakbondsdemo in Brussel voor FAIR TRANSPORT

3

Resolutie van het EVV Jeugdcomité over rechtse populisme

4

Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) publiceert programma Europese Verkiezingen 2019

5

Benchmarking Working Europe 2019

5

UWV wijst ontslagaanvragen Nederlandse Ryanair-piloten en cabinepersoneel Eindhoven af

6

VERDIEPING

Nieuwe regels voor een betere toegang tot de WW voor EU-mobiele werkers weer even van de baan

7

AGENDA

9

VAKBONDSNIEUWS

Kantinebijeenkomst biedt leden kans om in gesprek te gaan met Arnout Hoekstra over SP standpunten

Op 28 maart was de eerste kantinebijeenkomst met Arnout Hoekstra, lijsttrekker voor de SP bij de Europese verkiezingen van 23 mei. Arnout Hoekstra en Ellen Verhoog van het SP team in Brussel beantwoordden vragen van kaderleden over de toekomst van de EU. Hoe kan de EU meer democratisch worden? Waarover zou nationaal besloten moeten worden? Kunnen bilaterale afspraken de nodige stappen garanderen die wij moeten maken om grote uitdagingen aan te gaan, zoals klimaatverandering, automatisering en veilige arbeidsmigratie? Kan dat wel, een eurozone met zo grote verschillen in de economieën handelsoverschotten en tekorten en wat doen we als begrotingsdiscipline ontbreekt bij landen?

Arbeidsmigratie was ook een onderwerp van discussie. De SP focust op het reguleren van de migratie zelf, ook voor Oost-Europa pakt het negatief uit als grote groepen jongeren uit deze landen vertrekken bijvoorbeeld. Arnout Hoekstra maakt heel helder dat de SP geen voorstander is van het idee een basisinkomen in te voeren.

Dit eerste gesprek met Europarlementariër Arnout Hoekstra was kleinschalig en interactief. Doordat onze leden concrete vragen konden stellen, ontstond een levendige discussie dat diepere inzichten gaf over de Europese standpunten van de SP.

De bijeenkomst smaakte naar meer! Vanavond vindt in Maastricht het gesprek met Europarlementariër Jeroen Lenaers plaats en op 2 mei is de volgende bijeenkomst op het Facet met Bas Eickhout.

Het SP programma voor de EU verkiezingen staat nu online (https://www.sp.nl/sites/default/files/breek_de_macht_van_brussel.pdf).

Kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs In gesprek met Jeroen Lenaers (CDA) op 4 april in Maastricht

FNV organiseert in het kader van de EU parlementsverkiezingen (23 mei) een reeks kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs. Vandaag, op donderdag 4 april ontmoeten wij Jeroen Lenaers (1984), die sinds juli 2014 lid van het Europees Parlement voor het *Christen Democratisch Appèl* (CDA). Dit is jouw kans om met Jeroen in gesprek te gaan - over wat het CDA de afgelopen 5 jaar voor werkenden gedaan heeft, en wat zijn inzet voor een Sociaal Europa is.

- Do 4 april, 18.30 - 20.30: Jeroen Lenaers (CDA), Maastricht
Maastricht: FNV Vakbondshuis Maastricht-Heuvelland, Avenue Céramique 241
- Do 2 mei, 18.30 - 20.30: Bas Eickhout (GroenLinks), Utrecht
- Do 16 mei, 18.30 - 20.30: Agnes Jongerius (PvdA), Utrecht

Utrecht: FNV Centraal Vakbondshuis, Hertogswetering 159

Lenaers en CDA posities in het Europees Parlement

Jeroen Lenaers (1984) is sinds 1 juli 2014 lid van het Europees Parlement voor het Christen Democratisch Appèl (CDA) en maakt namens zijn partij deel uit van de fractie van de Europese Volkspartij (christendemocraten). Hiervoor was Lenaers medewerker van de CDA-delegatie in het Europees Parlement, waar hij adviseur was op het gebied van buitenlandse zaken, mensenrechten, grensoverschrijdende zorg en sociale zaken en werkgelegenheid. In het EP is Lenaers ondervoorzitter van de Delegatie voor de betrekkingen met de Zuidoost-Aziatische landen en ASEAN staten (DASE) en lid van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (EMPL).

Oprichting van de Europese Arbeidsautoriteit

In 2018 was Lenaers als rapporteur verantwoordelijk voor het verslag over het EU voorstel tot oprichting van een Europese Arbeidsautoriteit (ELA). Hierover schrijft Lenaers: *"In de EU werken momenteel ongeveer 17 miljoen mensen in een ander land dan waar ze wonen of vandaan komen en dit zullen er in de toekomst alleen maar meer worden. Als bewoner van een grensregio vind ik dit natuurlijk een mooie ontwikkeling, maar we zullen oneerlijke concurrentie en fraude wel goed moeten aanpakken. Wetten en regelgeving staan of vallen bij goede handhaving en daar gaat deze Autoriteit ons bij helpen. Nationale arbeidsinspecties moeten ook Europees gaan werken, bijvoorbeeld door het doen van gezamenlijke inspecties. Daarnaast zorgen we ervoor dat zogeheten verbindingsofficieren van de nationale arbeidsinspecties straks in één gebouw samenwerken en het directe aanspreekpunt zijn voor elkaar, waardoor bijvoorbeeld de Nederlandse arbeidsinspectie alleen maar naar de andere kant van de gang hoeft te lopen om direct contact te leggen met zijn Bulgaarse of Franse collega bij een specifieke vraag."*

Migratie en grensbewaking

Lenaers was ook verantwoordelijke voor het EP verslag over een wijziging van EU-informatiesystemen met betrekking tot visa en grensbewaking (2018, EMPL commissie) en het verslag over het gebruik van het Schengeninformatiesysteem voor de terugkeer van ongedocumenteerde niet-EU burgers (LIBE commissie).

In het [Europese verkiezingsprogramma van het CDA](#) kan je meer vinden over de verschillende standpunten van het CDA.

Hoe strookt de GroenLinks positie met belangen van werkenden? Ga in gesprek!

Veel leden hebben vragen over EU beleid dat hun direct raakt: hoe kan de ELA sociale dumping tegengaan en arbeidsomstandigheden verbeteren? Hoe zorgen wij voor betere sociale zekerheid voor grensarbeiders of voor Europese samenwerking omtrent duurzame en grensoverschrijdende energievoorziening in tijden van klimaatadaptaties?

Kom vandaag (4 april) en ga in gesprek met Jeroen Lenaers over deze en andere vragen en hoor over de plannen van het CDA voor de komende 5 jaar voor een duurzaam en sociaal Europa.

Kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs

Programma

- 18.30 – 19.00 Inloop
- 19.00 – 19.05 Opening door een lid van het Dagelijks Bestuur van de FNV
- 19.05 – 19.15 Quiz: Wat weet jij van Europa?
- 19.15 – 19.25 Arnout Hoekstra: het SP-verkiezingsprogramma en mijn inzet in Europa
- 19.25 – 19.30 Pitch van een kaderlid (n.t.b.)
- 19.30 – 20.15 Discussie met Arnout en meer vragen uit de zaal
- 20.15 – 20.30 Afsluiting

Leer de Europarlementariërs kennen en geef je op bij Lucia Lapar: lucia.lapar@fnv.nl

FNV Kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs

De volgende data zijn al bekend:

Waar: FNV Centraal Vakbondshuis, Hertogswetering 159, Utrecht

- Donderdag 2 mei - Bas Eickhout (GroenLinks)
- Donderdag 16 mei - Agnes Jongerius (PvdA)

Volgen via:

WEBSITE: [kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs](https://www.fnv.nl/kantinebijeenkomsten-met-europarlementariers).

Twitter: <https://twitter.com/FNV/status/1095340494077407235>

NIEUWS UIT BRUSSEL

Vakbondsdemo in Brussel voor FAIR TRANSPORT

Op 27 maart organiseerde ETF, onze Europese vakbondsfederatie voor werkenden in het Transport, een grote demo in Brussel om te laten zien dat vakbonden uit heel Europa samen optreden tegen sociale dumping en uitbuiting in alle delen van de vervoerssector. De 10 miljoen werknemers in de transportsector eisen FAIR TRANSPORT FOR EUROPE!

Op de foto de FNV delegatie met Edwin Atema en Tuur Elzinga en vele collega's uit de transportsector.

Luca Visentini, de algemeen secretaris van het EVV spreekt de menigte toe. Onze FNV oefentruck staat prominent op het podium!

Resolutie van het EVV Jeugdcomité over rechtse populisme

In reactie op de groeiende crisis in de democratie en opkomst van rechts heeft het Jeugdcomité een resolutie gepubliceerd tegen rechtsextremisme en populisme, waaronder ultranationalisme, xenofobie, islamofobie, euroscepticisme en antisemitisme. Het comité uit haar zorgen over de invloed van rechtspopulisme op jongeren en de Europese samenleving.

Hierbij constateert het comité dat zelfs centrumgerichte partijen steeds meer populistische tools in hun communicatie gebruiken en dat ongelijkheid in de Europese samenlevingen de opkomst van extreemrechtse populistische partijen voedt. De oproep aan alle vakbonden en het EVV is:

1. Om altijd te handelen in overeenstemming met vakbondskernwaarden, zoals vrijheid, gelijkheid, solidariteit, rechtvaardigheid, democratie, transparantie en nooit compromissen te sluiten over de basiswaarden van de vakbonden;
2. Investeren in kwaliteitsonderzoek om kennis te creëren over de dynamiek achter populistische en extremistische taal;
3. Bevorderen van alternatieven voor de toekomst en campagnevoeren voor gemeenschappelijke waarden. Gebruik deze alternatieven in effectieve en doelgerichte zowel in interne als externe communicatie om alternatieven beter over te brengen;
4. Het versterken van vakbondsactivisten om populisme te erkennen, bedreigingen te bespreken, goede praktijken te ontwikkelen en Europese interactie te bevorderen om tegen populisme op te treden (door middel van ETUI trainingen, gezamenlijk georganiseerd door het EVV-Jeugdcomité)
5. Alliantie zoeken met de No Hate Speech-campagne, een jongerencampagne door de Raad van Europa die tot doel heeft de toenemende acceptatie van hate speech te verminderen;
6. Een Europees-brede campagne ter voorkoming van rechts-extremisme en populisme onder jonge werknemers.

Europees Verbond van Vakverenigingen (EVV) publiceert programma Europese Verkiezingen 2019

De Europese verkiezingen die in Nederland op 23 mei 2019 plaatsvinden zullen van immens belang zijn voor de werkende bevolking in Europa. Het nieuwe Europees Parlement (EP) kan van de EU ofwel een betere plaats maken, óf de Europese samenwerking die opgebouwd werd in de loop van véle jaren, ondermijnen.

Het EVV - dat circa 45 miljoen werkende georganiseerd in 90 vakbonden in 38 Europese landen vertegenwoordigd - roept daarom haar achterban op om te stemmen in de Europese Verkiezingen, voor partijen en kandidaten die deze vakbondseisen willen steunen. In haar verkiezingsprogramma, dat recent in 19 talen gepubliceerd is (<https://www.etuc.org/en/publication/etuc-programme-eu-elections-2019>) uitlijnt het EVV voor het nieuwe EP onder andere de volgende eisen:

Rechtvaardige en gecoördineerde EU aanpak van klimaatverandering, waaronder steunen van werknemers die getroffen zijn door transformatie van werk naar een koofstofarme economie, digitalisering en automatisering.

Een **Sociaal Vooruitgangprotocol in het EU Verdrag** dat sociale rechten voorrang geeft over economische vrijheden.

Rechtvaardig EU handels- en globaliseringsbeleid waar voorrang gegeven wordt aan sociale rechten, niet alleen de belangen van multinationale bedrijven.

Rechtvaardig beheer van migratie en faire mobiliteit voor alle EU en derde-landen werknemers, waarbij de strijd tegen sociale dumping voorop moet staan.

Reële betrokkenheid van burgers in politieke besluitvorming, **democratische participatie in de samenleving en op de werkplek**. Nationale regeringen moeten ophouden met verwijten maken aan de EU voor slechte besluiten die regeringen hebben opgelegd aan de EU.

Versterken van het sociale dialoog en effectieve collectieve onderhandelingen, en recht tot informatie, consultatie en deelname aan veranderingen op het werk (ook Europese Ondernemingsraden).

Meer **rechtvaardige en progressieve belastingssystemen** om welvaart te herverdelen, om openbare diensten en sociale bescherming te financieren en om sociale problemen aan te pakken.

Een **loonsverhoging voor alle werknemers in Europa**, voor een betere verdeling van de welvaart en een opwaartse loonconvergentie. Winst en productiviteit moet herverdeeld.

Sociale verzekeringen en fatsoenlijk loon voor alle **non-standaard en preciaire werknemers**, in bijzondere in de platform en gig, en het recht om bij een vakbond aan te sluiten en om collectieve onderhandelingen te voeren.

Versterking van de inzet voor internationale solidariteit en samenwerking, en streven voor meer democratie in, o.a. de VN en IAO.

Benchmarking Working Europe 2019

Het Europees vakbondsinstituut **ETUI** (European Trade Union Institute) publiceert al sinds 2001 jaarlijks de publicatie [Benchmarking Working Europe](#) waarin een overzicht wordt gegeven van de economische en sociale ontwikkelingen in de Europese Unie. Het is een bijzonder jaar aangezien er een nieuw Europees Parlement wordt gekozen en ook een nieuwe Europese Commissie aangesteld zal worden. Deze hebben de lastige taak om ten tijde van Brexit, groeiend nationalisme, onstuimige financiële markten, het Chinese groeimodel kunnen allen leiden tot mogelijke lagere economische groei. Al deze elementen hebben de potentie om sociale problemen waar Europese burgers en werkenden mee geconfronteerd te worden te verergeren. Te denken valt aan hoge werkloosheid (met name onder jongeren), lage lonen, toenemende ongelijkheid en verschillen op de arbeidsmarkt en in de samenleving, zorgwekkende niveaus van precariousness, armoede en sociale uitsluiting. Daarnaast hebben we te maken met vier grote trends: klimaatverandering, digitalisering, demografische verandering en globalisering. De trends zijn duidelijk maar de richting waarin het zal gaan nog niet. Nationale en Europese beleidsmakers zullen de komende jaren zich moeten buigen over de genoemde trends en uitdagingen. Het rapport behelst dit jaar 4 hoofdstukken: economische groei, arbeidsmarkt veranderingen, loonontwikkelingen en werknemers participatie. Er worden onder andere gepleit om investeringen te stimuleren en om de begrotingsregels aan te passen zodat beleid een actievare rol kan spelen in het stabiliseren van economieën. Met name moeten ongelijkheid en onzekerheid aangepakt worden door deregulering te herzien en collectief onderhandelen te stimuleren.

Derde peiling voor de Europese Parlementsverkiezingen: Forum tweede partij na VVD

Het Europees Parlement publiceert in de aanloop naar de EP verkiezingen [peilingen](#). Volgens de laatste peiling zou Forum voor de Democratie na de VVD de grootste partij in het EP worden.

UWV wijst ontslagaanvragen Nederlandse Ryanair-piloten en cabinepersoneel Eindhoven af

Op 12 november 2018 heeft Ryanair wegens bedrijfseconomische redenen ontslagaanvragen ingediend voor het personeel, werkzaam te Eindhoven Airport. Het UWV heeft die aanvragen geweigerd. Het UWV oordeelt dat het niet aannemelijk is geworden dat aan de beslissing tot sluiting van de base Eindhoven een bedrijfseconomische noodzaak ten grondslag ligt en dat die maatregel noodzakelijk was met het oog op een doelmatige bedrijfsvoering. Evenmin is door Ryanair aannemelijk gemaakt dat het besluit (tot sluiting van de base) reeds was genomen voorafgaande aan de tweede stakingsactie, zodat een relatie tussen de stakingsacties en sluiting niet valt uit te sluiten.

Europese grondrechten

Op grond van Europese grondrechten, de vrijheid van vestiging (artikel 49 VWEU) en vrijheid van ondernemerschap (artikel 16 van het Handvest EU) bepleit Ryanair dat het UWV de ontslagvergunningen niet zou mogen weigeren. Ryanair verwijst daarbij in het bijzonder naar de uitspraak van het HvJ EU in de zaak AGET/Iraklis (JAR 2017/37). In die zaak was aan de orde dat het doorvoeren van een collectief ontslag afhankelijk was gemaakt van de toestemming van een bestuursorgaan in de betreffende lidstaat, wat in de omstandigheden van die zaak naar het oordeel van het Hof een ontoelaatbare belemmering voor de uitoefening van de genoemde vrijheden opleverde. Ryanair meent dat de door UWV uitgevoerde preventieve ontslagtoets eenzelfde uitwerking heeft in relatie tot haar besluit tot sluiting van de base en het daaruit volgende collectief ontslag.

Het UWV volgt die redenering niet en acht zich vrij in volle omvang te toetsen. De preventieve ontslagtoets zoals door het UWV wordt uitgevoerd – ook in het geval dat deze leidt tot een weigering van de toestemming voor een voorgenomen ontslag - vormt *geen* ontoelaatbare belemmering voor het uitoefenen van de aan een onderneming/werkgever toekomende vrijheid van vestiging en ondernemerschap.

Bedrijfseconomische redenen

Ryanair heeft haar ontslagaanvraag gebaseerd op een bedrijfseconomische reden, de gedeeltelijke bedrijfsbeëindiging (sluiting van de base te Eindhoven). Als gevolg van die maatregel zijn de arbeidsplaatsen van het personeel dat de basis Eindhoven als standplaats had komen te vervallen, hoewel Eindhoven als bestemming gehandhaafd is gebleven.

Door Ryanair wordt betoogd dat de benutting van de vliegtuigen ('aircraft utilization') in Eindhoven op een structureel te laag niveau zou hebben gelegen en dat er onzekerheid zou bestaan over de ontwikkeling van de op Eindhoven Airport geldende 'curfew': de uiterste tijden waarop gestart en geland kan worden. Ryanair stelt dat er geen andere dan bedrijfseconomische overwegingen aan de ontslagaanvragen ten grondslag liggen.

De werknemers betwisten de bedrijfseconomische noodzaak bij gebreke van iedere onderbouwing zijdens Ryanair en stellen zich op het standpunt dat de sluiting van de base te Eindhoven een gevolg is van de door hen gevoerde collectieve stakingsacties (voor betere arbeidsvoorwaarden). Er wordt daarbij verwezen naar de uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant van 1 november 2018, JAR 2018/291. Het UWV oordeelt dat het niet aannemelijk is geworden dat aan de beslissing tot sluiting van de base Eindhoven een bedrijfseconomische noodzaak ten grondslag ligt en dat die maatregel noodzakelijk was met het oog op een doelmatige bedrijfsvoering. Evenmin is door Ryanair aannemelijk gemaakt dat het besluit (tot sluiting van de base) reeds was genomen voorafgaande aan de tweede stakingsactie, zodat een relatie tussen de stakingsacties en sluiting niet valt uit te sluiten.

Het UWV weigert daarom Ryanair toestemming om de arbeidsovereenkomsten op te zeggen

Ontslagaanvraag Ryanair DAC/werknemers, 19 maart 2019 (deze beslissing zal in de komende JAR worden opgenomen)

Opmerking achteraf:

Als het betoog van Ryanair ter zake haar Europese grondrechten zou zijn gevolgd, dan zou dit verstrekken gevolgen hebben voor die werknemers die voor een buitenlandse organisatie in Nederland werken. Immers, die werknemers zouden alsdan geen enkele (Nederlandse) ontslagbescherming genieten. Werknemersbescherming is algemeen geaccepteerd als een dwingende reden van algemeen belang die een belemmering in de uitoefening van de grondrechten van een werkgever (in casu: de vrijheid van vestiging en ondernemerschap) kan rechtvaardigen. UWV concludeert daarom terecht dat de preventieve ontslagtoets zoals door het UWV wordt uitgevoerd geen ontoelaatbare belemmering vormt.

In de procedure heeft Ryanair, met een uitvoerig betoog, de aandacht willen afleiden van waar het hier in de kern om gaat: er is door Ryanair in niet mis te verstane woorden – zowel in woord als geschrift - gedreigd met een sluiting van de base als werknemers gebruik (zouden blijven) maken van hun grondrecht om te staken. De werknemers zijn desondanks opgekomen voor hun rechten, waarna Ryanair de spreekwoordelijke daad bij het woord heeft gevoegd. Het geuite dreigement is uitgevoerd: de base is per 5 november 2019 gesloten, maar dat betekent niet –zo volgt uit deze beslissing – dat Ryanair haar werknemers kan ontslaan.

Ryanair heeft de sluiting van de basis in Eindhoven doorgezet, in weerwil van het vonnis van de Rechtbank Oost-Brabant van 1 november 2018, JAR 2018/291 en ondanks een oproep van vijf Europese ministers aan Ryanair om zich te houden aan de wet- en regelgeving van de landen waaruit het personeel werkt. Eerder oordeelde de Nederlandse rechter al dat de piloten van Ryanair mochten staken («JAR» 2018/213), dat hun vakbond het eigen onderhandelingssteam mocht samenstellen («JAR» 2018/231) en dat een ontslag op staande voet wegens het weigeren van een overplaatsing naar Ierland niet rechtsgeldig was («JAR» 2018/201).

Dit nieuwsbericht is geschreven door mr. A.M. Dielemans-Buiteman en mr. S.P. van der Beek-Verdoorn (procesjuristen FNV, gemachtigden van de Cabin Crew-werknemers in opgeloste zaak)

VERDIEPING

Nieuwe regels voor een betere toegang tot de WW voor EU-mobiele werkers weer even van de baan

Caroline Rietbergen, 4 april 2019

Het was weer even spannend rond de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels in Europa. Op 19 maart 2019 kwamen de onderhandelaars van het Europees Parlement, de Europese Commissie en de EU lidstaten tot een principeakkoord over de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels in Europa. Centraal punten in dit akkoord:

- 1 Een eerlijke toegang tot sociale zekerheid voor mobiele werkers in de EU
- 2 Nieuwe regels voor werkloosheids-, familie- en langdurige zorguitkeringen
- 3 Betere samenwerking tussen lidstaten om toegang tot uitkeringen te verbeteren en fraude en fouten te voorkomen

Maar op vrijdag 29 maart werd het principeakkoord voorgelegd aan de vaste vertegenwoordigers van de lidstaten en kwam het niet tot overeenstemming over het pakket. Behalve de lidstaten die tegen stemden te weten Nederland, Duitsland, Luxemburg, België en Denemarken onthield Polen zich die vrijdag van stemming. De reden voor onthouding lag overigens niet bij de WW-voorstellen, maar bij de voorstellen rond een striktere handhaving van de detacheringsrichtlijn.

In Nederland ontstond direct al veel commotie rond de nieuwe WW-regels. In de Tweede Kamer riepen de Nederlandse parlementariërs minister Koolmees op om gebruik te maken van zijn vetorecht. Tien Kamerleden ondertekenden een motie (motie Heerma/Wiersma) tegen de verruiming van de WW-exporttermijn. In deze motie wordt aangekaart dat *“het voorliggende voorstel verkeerde prikkels bevat en daarom aanpassingen van ons huidige WW-stelsel vraagt zodat we onze sociale zekerheid beschermen tegen uitkeringstoerisme en fraude”*. De motie *“verzoekt de regering, te bezien welke wijzigingen nodig zijn om de Nederlandse sociale zekerheid beter te beschermen tegen uitkeringstoerisme en fraude bij de export van de WW; verzoekt de regering tevens, te komen met voorstellen op de intensivering en aanscherping van de handhaving bij export-WW”*.

Inmiddels is duidelijk dat het pakket aan maatregelen er voor de Europese verkiezingen niet doorheen komt. Het is nu aan het volgende Europees Parlement om hier uit te komen. Uitstel betekent dus nog geen afstel.

In deze notitie volgt een kort overzicht van de voorgestelde maatregelen over de WW en het commentaar van de FNV daarop.

De FNV maakt zich met de Kamer zorgen over de voorstellen rond de werkloosheidsuitkeringen maar evenzeer over de teneur van de discussie rond de EU-mobiele burgers die in Nederland komen werken. Gebezigde termen als ‘WW-vakantie’ en ‘uitkeringstoerisme’ doen geen recht aan de feitelijke situatie waarin EU-mobiele burgers in ons land komen werken.

Exporttermijn WW zes maanden

De voorgestelde maatregel: Een werkloze die in een lidstaat recht heeft op een werkloosheidsuitkering, mag deze werkloosheidsuitkering gedurende zes maanden meenemen als hij/zij die lidstaat verlaat. De lidstaat mag ook besluiten deze uitkering voor de gehele periode mee te geven.

Met het kabinet en de Kamer maakt ook de FNV zich zorgen over dit voorstel. Zoals een Poolse werkneemster het onlangs verwoordde: *“Waarom zou je in Polen gaan werken als je een WW-uitkering hebt die hoger is dan het loon dat je in Polen kunt verdienen?”*. Daar wordt in één zin de vinger op de zere plek gelegd. De loonverschillen tussen de verschillende lidstaten zijn erg groot, dus een werkloze die uit een lidstaat komt waar de lonen vele malen lager liggen dan de lonen in de lidstaat waar de WW-rechten zijn opgebouwd, zou zich financieel in de vingers kunnen snijden als hij/zij de uitkering opgeeft om aan het werk te gaan in de eigen lidstaat. Het risico van het Europese voorstel dat de uitkering gedurende 6 maanden meegenomen kan worden naar de eigen lidstaat, is dat dit niet stimuleert om daar weer aan het werk te gaan in de eigen lidstaat. Uiteraard levert het aan het werk gaan in de lidstaat waar men WW-rechten heeft opgebouwd, weer meer op. De WW is immers in de eerste twee maanden 75% en daarna maar 70% van wat men verdiende. De discussie spitst zich in Nederland toe op de Polen die in Nederland werken. Maar laten we wel wezen: die mensen komen hier om geld te verdienen en niet om zo snel mogelijk een uitkering op te strijken. Het feit dat zij vooral tijdelijke banen aangeboden krijgen, zorgt ervoor dat zij ook vaker werkloos worden, net als andere mensen met tijdelijke banen. Willen we het gebruik van WW terugdringen, dan zullen er meer vaste banen moeten worden aangeboden. De FNV is dan ook grote voorstander van de in de WAB opgenomen premiedifferentiatie naar type contract. Tijdelijke contracten dienen substantieel hoger geprijsd te worden dan vaste contracten.

Het principiële punt in de sociale zekerheidsdiscussie is uiteraard waarom een EU-mobiele burger die WW-rechten heeft opgebouwd, daar geen gebruik van zou kunnen maken. Je moet in een periode van 36 weken minstens 26 weken gewerkt hebben om voor 3 maanden WW in aanmerking te komen. Pas als je 4 uit 5 jaar gewerkt hebt, heb je recht op een verlengde WW-uitkering.

FNV is van mening dat iedereen die aan de referte-eis van de WW voldoet, ook recht op WW heeft of de persoon nu uit Nederland komt of uit een ander EU-land. Aan dat recht willen we niet tornen.

De mogelijkheid de uitkering mee te nemen naar een andere lidstaat maakt het wel extreem moeilijk om de regels van de WW te handhaven. Uit een eerdere pilot met de drie maanden WW-export bleek dat geen enkele klant werk had gevonden in het doelland tijdens de export-periode¹. In de context van de verordening lijkt dit erop te wijzen dat de regeling niet voldoet aan haar doel, namelijk het eerder aan het werk krijgen van werkzoekenden. Het is daarom volstrekt onduidelijk waarom de Europese Commissie überhaupt heeft voorgesteld de drie maanden exporteerbaarheid van de WW uit te moeten breiden naar zes maanden.

Samentellen van gewerkte periodes in meerdere lidstaten

De voorgestelde maatregel: Er komen uniforme regels voor het samentellen van gewerkte periodes: verzekerde periodes die zijn opgebouwd in een andere lidstaat worden na één maand onafgebroken werken in een nieuwe lidstaat opgeteld bij de verzekerde periode in deze nieuwe lidstaat. De uitkering wordt dan verstrekt in overeenstemming met de nationale wetgeving die geldt in het land waar de uitkering wordt geclaimd.

Hoe moeten we deze maatregel interpreteren? Stel dat een Poolse werknemer na één maand werken in Nederland werkloos wordt en dat de man of vrouw in Polen een arbeidsverleden heeft van 20 jaar. Moet het UWV dan de WW-uitkering berekenen alsof deze man of vrouw 20 jaar en één maand in Nederland heeft gewerkt? En wordt die uitkering dan vervolgens gebaseerd op het loon in die laatste maand? Als dit het geval is, dan is dit voorstel buitenproportioneel en onwenselijk te noemen. Dat laatste is echter niet helder in de voorstellen. De WW-uitkering zou bijvoorbeeld ook gebaseerd kunnen zijn op een gemiddelde van het verdiende loon over een langere periode. Ook zou er een systeem van onderlinge verrekening van sociale zekerheidspremies tussen de lidstaten kunnen worden afgesproken, zoals bij grensarbeid het geval is. Het aanvankelijke idee was dat EU-mobiele burgers al na één dag werken in de nieuwe lidstaat recht zou opbouwen. Daar is nu dus één maand van gemaakt, maar het is nog steeds volstrekt onduidelijk waarom die periode zo kort is. Wat is de band met de arbeidsmarkt in een lidstaat als men maar één maand gewerkt heeft? FNV heeft niets tegen het samentellen van gewerkte periodes, maar waarom wordt die periode van werken in de nieuwe lidstaat (als die zo kort is) niet samengeteld ten behoeve van het recht op WW in het land van herkomst? Een dergelijk voorstel zou beter te begrijpen zijn.

Werklandprincipe voor grensarbeiders

De voorgestelde maatregel: Voor grenswerkers die minimaal 6 maanden ononderbroken over de grens gewerkt hebben, geldt het recht op een werkloosheidsuitkering van het werkland.

Voor grensarbeiders (wonen in het ene land en werken in het buurland) geldt momenteel het systeem dat bij werkloosheid het woonlandprincipe geldt. Bijvoorbeeld, een ingezetene van Duitsland die in Nederland werkt, heeft bij werkloosheid geen recht op de Nederlandse WW maar op de Duitse WW, ondanks dat er in Nederland WW-premie is afgedragen. In dit voorbeeld pakt dit ongunstig uit voor de grensarbeider aangezien de Nederlandse WW gunstiger is dan de Duitse. Maar er zijn ook voorbeelden denkbaar waar dit juist gunstiger uitpakt. De sociale zekerheidsstelsels van de lidstaten zijn nu eenmaal niet gelijk. Het Europese voorstel om na een half jaar het werklandprincipe in te voeren, vinden we principieel niet verkeerd. De wachtperiode van een half jaar is wel weer opmerkelijk, vooral als je die vergelijkt met het voorstel voor de andere EU-mobiele burgers die via het samentelprincipe al na één maand een WW-claim zouden kunnen doen. Onduidelijk is waarom de Europese commissie niet gekozen heeft voor eenduidigheid: één (langere) termijn zowel voor grensarbeiders als voor andere EU-mobiele werknemers.

De termijn van een half jaar zou ook mooi zijn om in te voeren voor vanuit andere EU-lidstaten gedetacheerde werknemers, die nu gedurende 24 maanden onder het sociale zekerheidsstelsel kunnen vallen van de lidstaat van herkomst. Dat daar door werkgevers veel misbruik van gemaakt wordt, onder andere om de sociale zekerheidspremies zo laag mogelijk te houden, heeft de FNV al vaker ter discussie gesteld, onder andere bij de voorstellen tot aanpassing van de detacheringsrichtlijn.

Tot slot

Sociale zekerheid roept altijd veel emoties op. Coördinatie van sociale zekerheidsstelsels is noodzakelijk maar ook ingewikkeld vanwege het feit dat de verschillen tussen de lidstaten zo groot zijn en de nationale stelsels vooral worden vormgegeven rond binnenlands gebruik. Voor de FNV is het uitgangspunt belangrijk dat werknemers erop moeten kunnen vertrouwen dat zij verzekerd zijn tegen de gevolgen van werkloosheid, hetzij in de lidstaat waar zij vandaan komen, hetzij in de nieuwe lidstaat waar zij gewerkt hebben. Het vergt veel inspanning van de lidstaten om dit goed te regelen. Grensoverschrijdende handhaving is noodzakelijk om de voorstellen werkbaar te maken. Deze handhaving moet niet alleen gericht zijn op de individuele werkloze maar juist ook op de bedrijven die gebruik maken van draaieurconstructies met werknemers om bepaalde risico's te vermijden en goedkoper uit te zijn. De handhaving en naleving staat nog in de kinderschoenen. Veel lidstaten hebben zelfs nog geen elektronisch systeem waarin de gegevens van werknemers en bedrijven die grensoverschrijdend werken zijn opgeslagen. Het pakket rond de coördinatie van de sociale zekerheidsstelsels bevat ook voorstellen om beter te kunnen handhaven en naleven (waaronder het gebruik van een elektronisch systeem en een registratieplicht voor bedrijven). De FNV is positief over deze voorstellen die helaas nog ver afstaan van de realiteit. Het zou mooi geweest zijn als het Roemeense voorzitterschap het accent had gelegd op deze aspecten en de voorstellen rond de uitkeringen nog even op de lange baan zou hebben geschoven.

¹ Resultaten pilot export WW. SBK, 27 maart 2018

AGENDA:

Kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs

LOCATIE: FNV CENTRAAL VAKBONDSHUIS, HERTOOGSWETERING 159, 3543 AS UTRECHT

De volgende data zijn al bekend, noteer ze en geef je op bij Lucia Lapar: Lucia.Lapar@fnv.nl

- Donderdag 2 mei - *Bas Eickhout* (GroenLinks)
- Donderdag 16 mei - *Agnes Jongerius* (PvdA)

Volgen via:

WEBSITE: [kantinebijeenkomsten met Europarlementariërs](#).

Twitter: <https://twitter.com/FNV/status/1095340494077407235>

Voorlopig programma

18.30 inloop

19.00 Opening

- Europarlementariër stelt zich voor
- Drie stellingen, gevolgd door discussie met de zaal

20.30 Afsluiting

Nieuwe ontwikkelingen in het Europees recht vanuit Belgisch en Nederlands perspectief

DINSDAG 7 MEI 2019

LOCATIE: ANTWERPEN

De detachering van werknemers en zelfstandigen binnen de Europese Unie heeft de afgelopen jaren herhaaldelijk de aandacht gekregen van juristen en beleidsmakers. In het bijzonder het arbeidsrechtelijk en sociaalzekerheidsrechtelijk statuut van de gedetacheerden is voorwerp van discussie. De toepassing van de detacheringsregels (of het misbruik ervan) zou leiden tot oneerlijke concurrentie of sociale dumping en sociale misstanden. Deze discussies hebben aanleiding gegeven tot opvallende rechtspraak van het Hof van Justitie en de nationale rechterlijke instanties. Recent werden een aantal toepasselijke Europese regels gewijzigd en heeft de Europese Commissie voorstellen tot wijziging van andere regels ingediend.

Deze studiedag belicht de jongste ontwikkelingen in het Europees recht vanuit Belgisch en Nederlands perspectief.

Voor meer informatie en Inschrijven: [Lees verder](#)

60 jaar Europese Coördinatie van socialezekerheidsstelsels vanuit werknemersperspectief

DONDERDAG 16 EN VRIJDAG 17 MEI 2019

LOCATIE: LEUVEN

Meer weten, klik hier voor [programma](#) en [inschrijvingsformulier](#).